

Ísland ljóstengt 2018

Skilmálar styrkúthlutunar til uppbyggingar ljósleiðarakerfa í dreifbýli

Kerfið sem byggt er skal hanna fyrir opinn aðgang (e. Open Access). Lögð skal áhersla á framtíðarvirkni og áratuga endingu fyrir framtíðarþróun sem felur í sér vaxandi eftirspurn eftir tengingum og aukinni bandvidd.

Formáli

Stjórnvöld vilja stuðla að því að innan fárra ára hafi um 99,9% heimila og fyrirtækja á landinu aðgang að 100 Mb/s þráðbundinni nettengingu. Þörf er á uppbyggingu ljósleiðarakerfa utan þéttbýlis til að ná því markmiði. Eins og árin 2016 og 2017 stendur til að ráðstafa 450 m.kr. af fyrirliggjandi áætlun ríkisfjármála til að styrkja ljósleiðaraverkefni í dreifbýli á vegum sveitarfélaga árið 2018. Styrk á árinu 2018 fylgir ekki skuldbinding um frekari styrk á árinu 2019 eða seinna. Nýta skal samlegð með öðrum framkvæmdum og fyrirliggjandi fjarskiptainnviði eftir því sem kostur er, leiði það til hagkvæmari uppbyggingar. Aðild opinberra innviðafyrirtækja er ákjósanleg sé þess kostur bæði til að tryggja uppbyggingu ljósleiðarastofnnetts fyrir ómissandi innviði og til að dreifa kostnaði á fleiri aðila gegn því að tekið verði tillit til þeirra þarfa. Fjarskiptasjóður er ábyrgðar- og framkvæmdaraðili verkefnisins og greiðandi. Sjóðurinn hefur umsjón með fyrirkomulagi þess ásamt eftirliti með árangri.

Umsóknarferlið verður tvískipt

- A. Innsend gögn og mat á þeim:** Fyrst verður óskað eftir gögnum sem sveitarfélög þurfa að leggja fram áður en móttaka eiginlegra styrkumsókna hefst. Fjarskiptasjóður mun leggja mat á þau gögn og birta í kjölfarið nöfn sveitarfélaga sem skila fullnægjandi gögnum.
- B. Innsendar styrkumsóknir og mat á þeim:** Sveitarfélög sem fengið hafa staðfestingu á að þau hafi uppfyllt skilyrði skv. A gefst kostur á að senda inn styrkumsóknir í kjölfarið. Styrkumsóknin verður mjög einföld. Einungis þarf að skrá fjölda staða sem sótt er um styrk fyrir og heildarstyrkuppþæð. Hverju sveitarfélagi verður heimilt að senda inn allt að 10 sjálfstæðar styrkumsóknir. Til dæmis ef landfræðilegar aðstæður eru þannig að eðlilegt sé að skipta ljósleiðarauppbyggingu í áfanga og kostnaður við tengingu staða er mismunandi eftir áföngum. Hægt er að senda inn umsókn vegna hvers áfanga fyrir sig og skal auðkenna þær umsóknir með númeri. Sveitarfélög geta jafnframt sótt um allt að þrjár mismunandi styrkuppþæðir vegna hvers verkáfanga. Nú sendir sveitarfélag inn þrjár misháar styrkbeiðnir vegna sama verkáfanga, sem inniheldur sömu staði og getur þá fernt gerst:

- i) Allar þrjár styrkbeiðnirnar koma til greina og samþykkir sveitarfélagið væntanlega hæsta styrkinn.
- ii) Tvær lægri styrkbeiðnirnar koma til greina og samþykkir sveitarfélagið væntanlega hærri styrkinn.
- iii) Lægsta styrkbeiðnin kemur einungis til greina og samþykkir sveitarfélagið væntanlega þann styrk.
- iv) Engin styrkbeiðni kemur til greina og málið nær ekki lengra.

Hugmyndin er sú að sveitarfélag geti t.a.m. ákveðið hæstu styrkbeiðnina sem æskilegt framlag ríkisins og lægstu styrkbeiðnina sem lágmarks framlag ríkisins til að sveitarfélagið geti skuldbundið sig til að hefja framkvæmdir.

Með umsóknargögnum í A er átt við eftirfarandi upplýsingar:

- a. Upplýsingar um stöðu uppbyggingar sem hlaut styrk frá fjarskiptasjóði 2016 og 2017 (ef við á). Hér er átt við stöðu framkvæmda á svæðinu og einnig staðarlista þar sem kemur hvaða staði stendur til að tengja með fyrri styrkjum, hverjir af þeim eru nú þegar tengdir og grófa tímaáætlun hvenær styrktir staðir sem eftir eru fá tengingu.
- b. Grófhönnun ljósleiðarakerfis fyrir allt sveitarfélagið eða sveitarfélög. Ef hluti sveitarfélags er þegar tengdur ljósleiðara þá þarf ekki að skila inn upplýsingum um hönnun þess kerfis nema hvað varðar samtengingar við það.
- c. Skipting í tímasetta verkáfanga sem stendur til að sækja um styrk vegna framkvæmda á árinu 2018 og næstu árum ef áætlað er að verkið taki fleiri ár.
- d. Áætlaður stofnkostnaður og áætlun um skiptingu kostnaðar á milli aðila.
- e. Niðurstaða könnunar á áformum markaðsaðila um uppbyggingu á markaðsforsendum, sjá fyrirmynd Póst- og fjarskiptastofnunar:
[https://www.pfs.is/fjarskipti/ljosleidarauppbygging-og-rikisstyrkir/fyrirmynd-ad-auglysingu-/](https://www.pfs.is/fjarskipti/ljosleidarauppbygging-og-rikisstyrkir/fyrirmynd-ad-auglysingu/)
- f. Listi yfir styrkhæfa staði skv. forskrift Póst- og fjarskiptastofnunar:
https://www.pfs.is/library/Skrar/Ljosleidarauppbygging/Leidbeiningar_PFS_um_gerd_stadalista.pdf
- g. Staðfestingu að kannað verði með hagkvæma nýtingu fyrirbyggjandi innviða og samleiðar með öðrum jarðframkvæmdum.

Allar fjárhæðir skulu vera án virðisaukaskatts.

Úthlutun styrkja

Ljósleiðarvæðing verður á forræði og ábyrgð þeirra sveitarfélaga sem hljóta styrk frá ríkinu vegna verkefna ársins 2018 en styrkveitingu fylgja eftirtalin almenn skilyrði:

1. Styrkur rennur aðeins til sveitarfélaga til ljósleiðaravæðingar í dreifbýli, þar sem er hvorki nú í boði né áform markaðsaðila um að bjóða upp á a.m.k. 100Mb/s þráðbundna tengingu.
2. Staðir sem voru tengdir ljósleiðara 2017 eða fyrr eða hafa áður hlotið styrk til ljósleiðara tengingar eru ekki styrkhæfir.
3. Sveitarfélag skuldbindur sig til ljósleiðaravæðingar á árinu 2018.
4. Sveitarfélag þarf að sýna fram á að það verði tilbúið til framkvæmda á árinu 2018 m.a. hvað varðar fjármögnun og fyrirkomulag verksins.
5. Sveitarfélag ráðstafar styrknum með þeim hætti sem best hentar til uppbyggingar ljósleiðarakerfis t.d. með uppbyggingu eigin kerfis eða með því að fela öðrum uppbyggingu og rekstur kerfisins.
6. Styrkur frá fjarskiptasjóði rennur því aðeins til sveitarfélaga, ekki fyrirtækja eða annarra.
7. Heimilt er að innheimta tengi- eða stofngjald hjá þeim sem tengjast kerfinu. Sveitarfélagi er í sjálfsvald sett hvert tengi- eða stofngjald verður.
8. Lágmarksframlag sveitarfélags ásamt tengi- eða stofngjaldi er samtals 350.000 kr. fyrir hvern styrktan stað sem nýtur fulls styrks.
9. Styrkur verður veittur til að leggja og tengja nýja ljósleiðarastrengi óháð því hvort strengurinn er lagður: a. í fyrirbyggjandi ídráttarrör, b. í nýtt ídráttarrör eða c. beint í jörðu.
10. Ísland ljóstengt gerir ekki ráð fyrir lagningu ljósleiðara til þeirra bygginga landsins sem dýrast yrði að tengja með ljósleiðara fyrir árslok 2020. Um er að ræða um það bil 0,1% heimila og atvinnuhúsnæðis á landsvísu. Í þeirri viðleitni að undanskilja ekki slíka staði sjálfkrafa frá uppfærslu fjarskipta samhliða ljósleiðarauppbyggingu þá stendur sveitarfélögum til boða að sækja um styrk, sem hluta af annarri umsókn, til að taka þátt í allt að helmingi stofnkostnaðar við aðra öflugna gerð fjarskiptatengingar í stað ljósleiðara. Slíkar lausnir útiloki þó ekki uppfærslu í ljósleiðarasamband síðar. Um þá verður að gilda að tenging þeirra með ljósleiðara kostar a.m.k. þrefalt meira en meðalkostnaður tenginga allra annarra staða. Þessir styrkir teljast með í samanburði styrkumsókna.
11. Komi til þess að sveitarfélag selji ljósleiðarakerfið innan 10 ára frá styrkveitingu fyrir jafnháa eða hærri upphæð en sem nemur bókfærðum byggingarkostnaði, framreiknuðum til söludags skv. byggingarvísitölu, þá skal endurgreiða fjarskiptasjóði veittan styrk. Ef söluverð er lægra en nemur sama byggingingakostnaði þá skal á sama máta endurgreiða fjárhæð sem jafngildir hlutfalli styrks fjarskiptasjóðs í byggingarkostnaðinum.
12. Sveitarfélög mega sækja um styrki ein sér eða saman.
13. Gerður verður samningur við viðkomandi sveitarfélög um verkefnið og styrkinn.

14. Verði kerfið ekki að fullu byggt á árinu 2018, vegna atvika sem sveitarfélag hafði ekki stjórn á t.d. vegna þess að tilboð reyndust mun hærrí en raunhæfar áætlanir gerðu ráð fyrir eða óhagstæðs veðurfars, þá getur óráðstafaður styrkur mögulega flust yfir til ársins 2019, óski sveitarfélag eftir því og fullnægjandi rökstuðningur fylgi. Styrkur færist þó aðeins milli ára einu sinni.
15. Bent er á Póst- og fjarskiptastofnun vegna verklagsreglna, um gerð staðalista, samtengingar við önnur net, verðlagningu, opinbera styrki og opin net.
16. Umsjón útboða vegna ljósleiðaravæðingar (svo sem vegna hönnunar, efniskaupa og jarðvinnu eða alverktöku) getur verið í höndum Ríkiskaupa sem eru tilbúin til aðstoðar gegn greiðslu.
17. Sveitarfélagið kynnir verkefnið fyrir íbúum og öðrum með aðsetur í sveitarfélaginu, sér um að útvega skuldbindingar frá íbúum/húseigendum um þátttöku og annast öll leyfismál.
18. Styrkjum verður skipt á milli landsvæða samkvæmt landfræðilegum mörkum landshlutasamtaka sveitarfélaga í 50% hlutfalli við áætlaðan fjölda ótengdra styrkhæfra staða og 50% hlutfalli við áætlaðan meðaltalsstofnkostnað þeirra, allar fjárhæðir eru án virðisaukaskatts:

Landshlutasamtök	Styrkfjárhæð, allt að
Eyþing	26 m.kr.
FV	46 m.kr.
SASS	138 m.kr.
SSA	79 m.kr.
SSH	25 m.kr.
SSNV	41 m.kr.
SSS	8 m.kr.
SSV	87 m.kr.
Samtals	450 m.kr.

19. Umsókn (B) felst í því að sveitarfélög sækja um styrk með því að tilgreina fjölda staða sem til stendur að tengja og heildarstyrkuppþæðina sem óskað er eftir. Þau sveitarfélög sem bjóðast til að tengja flesta staði fyrir lægstan styrk fyrir hvern styrkhæfan stað, hljóta styrk þar til heildar styrkuppþæðin fyrir viðkomandi svæði er tæmd.
20. Á landsvæði þar sem fleiri en eitt sveitarfélag sækir um styrk þá getur hvert sveitarfélag ekki fengið hærrí samanlagðan styrk en sem nemur 60% af heildar styrkuppþæð svæðisins.
21. Landshlutasamtök geta skilað inn samræmdri umsókn fyrir sveitarfélög á viðkomandi landssvæði sem samsvarar heildar styrkfjárhæð fyrir það landssvæði. Í því tilfelli sjá aðildarsveitarfélög í viðkomandi landshlutasamtökum um skiptingu styrksins á sínu svæði.
22. Dugi styrkfjárhæð til ráðstöfunar aðeins til að styrkja tengingu hluta styrkhæfra staða í því sveitarfélagi sem síðast kemur til greina þá stendur sá styrkur engu að síður til boða óski sveitarfélagið eftir því. Að öðrum kosti færist styrkurinn til þess sveitarfélags sem næst er í röðinni innan svæðis.

23. Í því tilfalli að ekki reynist eftirspurn eftir öllum þeim styrk sem svæði stendur til boða þá mun sá styrkur sem eftir stendur standa sveitarfélögum á öðrum svæðum til boða eða verða ráðstafað til uppbyggingar annarra fjarskiptainnviða.
24. Styrkur kemur til greiðslu þannig að:
- 40% greiðast innan 10 virkra daga frá staðfestingu sammings fjarskiptasjóðs við sveitarfélag.
  - 40% þegar sveitarfélag staðfestir að tengingu helmings staða sé lokið.
  - 20% þegar sveitarfélag staðfestir að tengingu allra staða sé lokið og sveitarfélag hefur skilað samantekt yfir verkið.

Bent er á að óafgreiddar fjárhæðir samkvæmt töflu í lið 18 hér að framan eru háðar samþykkt fjárlaga hvers árs.

Tæknilegir skilmálar

25. Sveitarfélag útbýr nákvæman staðalista, það er lista yfir staði sem styrkja á tengingu við ljósleiðara, á formi sem Póst- og fjarskiptastofnun útbýr og heldur utan um. Á listann fara aðeins staðir sem uppfylla eftirfarandi skilyrði:
- Þar er heimili þar sem íbúi (eða íbúar) er skráður með lögheimili og er þar með heilsársbúsetu.
  - Þar er fyrirtæki með heilsársstarfsemi í viðkomandi húsi eða íbúð.
- Miða á við lögheimili eins og þau eru skráð 1. október 2017.
26. Tengja á eitt hús (fasteign) eða heimili á hverjum stað samkvæmt staðalista.
27. Kirkjur, veiðihús, félagsheimili, fjarskiptastaðir o.s.frv. eru styrkhæfir staðir ef þar er heilsársstarfsemi þótt hún sé mismikil eftir árstímum.
28. Fjánhús, hesthús, tækjaskemmur og önnur útihús sem tilheyra sveitabýli eru ekki styrkhæf. Sömuleiðis fæst ekki styrkur fyrir tengingu gistihúsa til útleigu.
29. Ísland ljóstengt áskilur sér rétt til að sannreyna staðalistann og endurskoða styrkgreiðslu vegna staða sem vafi er um hvort uppfylla skilyrðin.
30. Heimilt er að tengja hvaða hús sem er, sem hluta af ljósleiðaravæðingu sveitarfélags, þótt styrkveiting sé aðeins vegna staða sem uppfylla skilyrðin.
31. Styrkur er aðeins veittur fyrir upphafskostnaði vegna byggingar óvirks (passive) varanlegs hluta ljósleiðarakerfisins.
32. Styrkur er ekki veittur fyrir virkum fjarskiptabúnaði (active) sem þarf til að veita þjónustu yfir ljósleiðarakerfið. Gert er ráð fyrir að þessi búnaður sé bæði margbreytilegur og síbreytilegur og hann þurfi að endurnýja í samræmi við tækniþróun.
33. Styrkur er ekki veittur fyrir rekstri ljósleiðarakerfisins.
34. Nýta á hagkvæma samlegð með öðrum framkvæmdum sveitarfélaga eða annarra aðila, til nýbyggingar og áframhaldandi uppbyggingar fyrirbyggjandi kerfa með það að markmiði að ljúka

- tengingu áður hafinna verka og til að leggja ljósleiðararör eða ljósleiðarastreng með endurnýjun eða uppbyggingu annarra veitna.
35. Heimilt er að nota styrkinn til að leggja ljósleiðarastrengi í þegar lögð ídráttarrör svo fremi sem strengurinn liggja frá tengimiðstöð inn fyrir útvegg í húsi notanda.
  36. Hönnun ljósleiðarakerfis þarf að ná til allra staða sem uppfylla lið 1 hér að ofan í dreifbýli í sveitarfélagi þó að framkvæmd 2018 nái aðeins til hluta sveitarfélagsins og taka á mið af veituframkvæmdum og öðrum framkvæmdum til að hámarka hagkvæma samlegð eftir því sem kostur er.
  37. Hönnun kerfis skal vera þannig að það verði byggt til framtíðar og með tilliti til örrar þróunar í samskipta- og fjarskiptatækni.
  38. Hönnun ljósleiðarakerfisins á að vera samkvæmt viðmiðum um næstu kynslóð aðgangsneta (NGA - Next Generation Access network).
  39. Kerfið sem byggt verður á að vera með ríflegum fjölda ljósleiðaraþræða þannig að tryggt verði að allir styrkhæfir staðir sem þess óska geti fengið aðgang að heilum óskiptum ljósleiðurum milli staðar og símsstöðvar eða viðeigandi tengimiðstöðvar. Nýta má fyrirliggjandi fjarskiptainniði leiði það til hagkvæmari uppbyggingar og reksturs þó þeir uppfylli ekki framangreint.
  40. Kerfið skal vera þannig byggt að þar sem eru sendastaðir fjarskipta eða sem næst þeim verði til staðar lausir ljósleiðaraþræðir og tengimöguleiki til að hægt verði að tengja þessa staði við ljósleiðarakerfið. Tenging staðanna er ekki skilyrði.
  41. Ljósleiðarkerfið skal byggt þannig að það verði tengjanlegt við stofnnet fjarskipta um landið. Það nái því til tengistaðar fjarskipta þar sem fánæg er öflug baknetstenging.
  42. Ljósleiðarakerfið skal byggt þannig að tengimiðjur (safnstöðvar/miðstöðvar) verði eins fáar og kostur er. Sveitarfélög eru hvött til þess að hafa tengimiðjur í húsnæði þar sem jafnt aðgengi fjarskiptafyrirtækja er tryggt.
  43. Hafa skal samráð við fjarskiptasjóð um endanlegt leiðaval og hönnun m.a. til að tryggja samræmingu milli sveitarfélaga og landssvæða sem og vegna hagsmuna opinberra aðila.
  44. Aðilar í opinberri eigu skulu hafa möguleika á að eignast hluta ljósleiðarakerfisins, t.d. nokkra ljósleiðara í strengjum á meginleiðum, gegn eðlilegri greiðslu. Gera skal ráð fyrir þessu við hönnun kerfisins en nánari útfærsla þessa og umfang verður ákveðin á undirbúningsstigi framkvæmda sveitarfélagsins.
  45. Fylgja skal reglum um veitingu opinberra styrkja samanber leiðbeiningar Póst- og fjarskiptastofnunar, sjá <https://www.pfs.is/fjarskipti/ljosleidarauppbygging-og-rikisstyrkir/>.